

גמר התצפית המתוכננת יוצגו הנושא והממצאים בוועדת ממש"ח לצורך המלצה. יש להעיר לדגניה-סיליקון בנושא של שקיפות והיפחסות. במספר משקים יש בעיות ורצוי לשפר.

ד"ר ארתור שרן מסר, שחומרי ניקוי וחיטוי חדשים נמצאים בתהליך בדיקה. כל חצי שנה מעביר ד"ר שרן לזאב שצר רשימה מעודכנת ועל סמך רשימה זו ואישורים מתאימים, הוועדה תחליט באיזו רמה החומר ייבדק בתנאי שדה. התפתח ויכוח, כיצד ניתן לבדוק ובאיזו רמה? סוכם שהנושא יעלה בצורה רחבה בישיבת הוועדה הבאה. הסעיף יובא ע"י ד"ר שרן וד"ר מאיר, אשר יגישו הצעה למודל בדיקה מחודש, לחומרים לא מוכרים וכן לכאלה שמוזמן נבדקו. מעבר לזה ובהתאם להחלטה קודמת, חומר שאינו עומד בסטנדרט בדיקה בסיסי, יוצא מהרשימה של סקר השווקים – כדאי ליידע את החברות.

סיכום ישיבת ועדת ספר העדר – 8.2.90

התקיים דיון בתוצאות מבחן הפרים האחרון והמשמעות הטיפוחית של שינוי שיטת התשלום. בתחילת הישיבה הציג אפרים את צמתי ההחלטה שהמערכת עומדת בפניהם והלבטים כיצד לחשב את אינדקס הפרים:

- האם לחשב את האינדקס במונחי הכנסה או במונחי רווח?
- האם הערך צריך לשקף את המצב הקיים או מטרות אחרות?
- האם הרווח או ההכנסה הם לליטר חלב במכסה או לפרה?

התפתח דיון במטרות טיפוח הבקר. עופר קרול הציג גישה, שהמערכת חייבת לטפח לפרה טובה ובריאה, צוות מומחים חייב לקבוע לפי פרמטרים שונים, מהי הפרה האידיאלית וכלכלן

סיכום ישיבת ועדת ממש"ח – 6.2.90

אחיעם, רכז הועדה, מסר דו"ח כללי על הפעילות בשנת 1989. אפשר לציין, שבעתיד יגדלו משימות הוועדה מאחר שגוברת המודעות בקרב מובילי הענף והרפתנים בחשיבות הגדולה של נושא ממש"ח. בין היתר הוחלט על הפקת סרט חדש על ממש"ח.

התכנית היתה להציג לחברי הועדה התסריט, להתייחסות. מאחר והתסריט עדיין אינו מוכן, נעסוק בכך בעתיד. נשאלה השאלה, אם לבנות סרט משותף לצאן ורפת והדעה הכללית שהבסיס התיאורטי יכול להיות משותף ובאותו סרט ניתן להציג, בזה אחר זה את הצד של הרפת והצד של הצאן.

משה איתם סקר בליווי שיקופיות את סיורו בהונגריה. בנוסף לקטע המקצועי סיפר משה על מקומות, מפגשים מרגשים, אנשים ועוד. זאב שצר מסר אינפורמציה מהצוות הטכני, על הדברים האקטואליים. בדיקת החליבה לקו גבוה עדיין לא בוצעה; תבוצע בהקדם ותדווח.

מסיבות טכניות, סקר שווקים לא יצא מזה שנה. סוכם למצוא פתרונות במסגרת המשרד בת"א, כדי שהנושא יטופל בעדיפות וייכנס לשיגרה, כל חצי שנה.

מספר חומרי ניקוי וחיטוי עברו את האישורים והבדיקות המתאימות וייכנסו לשוק.

זאב שצר יפרסם בדף הכחול הקרוב, שאנו עורכים תצפית על בטנות, במגמה להזייל את מחיר הבטנות בארץ. לכן, יש להמתין עד פירסום התוצאות ואישור השימוש בבטנות הללו. במקביל הודיע לחברה, שאין אנו רואים בעין יפה חריגה מההסכם; להמתין עד גמר התצפית והסקת מסקנות ומתן אישור.

קיבוץ רשפים מייצר צינורות חלב וואקום מפלסטיק שקוף ושחור. הצינורות נמצאים בתצפית ב-2 משקים למשך חצי שנה. לאחר

מניעיו לכתיבת המכתב שבו הוא מודיע על הפסקת עבודתו. נשמעו הערות והסברים בנוגע לתיפקוד היחידה בעבר ומטרותיה בעתיד והערכות לגבי הסיבות שהביאו את דן לקבלת החלטתו.

נמסרה ההערכה שמטרת היחידה – לאפשר ייצוא עוברים – לא מציאותית ולא ניתנת לביצוע. הוסכם על המשך קיומו של מערך תיפעולי להשתלת עוברים בידי ההתאחדות. בסיכומו של דיון הוחלט להקים צוות אשר יכלול את עודד ניר (מרכז), רחל בורושק (כלכלנית), יואל זרון ודניאל פרי, שתפקידו יהיה לבחון את הנקודות הבאות:

- המבנה האירגוני של יחידת העוברים.
 - רפת היוגב – האם כדאי להמשיך להפעילה.
 - האם ואיך משתלבים במחקר בנושא העוברים.
 - מספר ההשתלות המומלץ לצרכי אגודות ההזרעה.
 - מספר ההשתלות שייעשו במשקים.
 - הקף כח האדם שיועסק ביחידה והכשרתו.
 - תקציב היחידה.
- הוועדה תגבש את המלצותיה תוך חודש ימים. בהזדמנות זו חוזר דניאל ומבהיר את מטרות היחידה כפי שהן נראות לו:
- להגיע למחיר להריון שיאפשר שימוש בהשתלה ככלי נוסף בטיפול במשק (דרך האם).
 - ליצור עבור האגודות פרים בני עתודות על ידי השתלת עוברים, כדי לשפר את ההתקדמות הגנטית.
 - להגיע לשליטה בטכניקה של הקפאה והפשרה חד-שלבית.
 - להגיע לכך שמזריעים יבצעו את ההשתלות.
 - ליצור קשרים עם גופי מחקר ומעבדות, אשר יפעלו להורדת מחיר העובר בעזרת טכניקות חדשות כגון חציית עוברים, ויטריפיקציה, השבטה (CLONING), הבשלה והפריה במבחנה (IVF, IVM).
 - לחפש דרכים ליישום המחקר בהנדסה גנטית, כדי לשפר תכונות וליצור מוצרים מיוחדים מהחלב.

יאמוד כל תכונה מבחינה כלכלית. אחרי שתימצא הפרה הזאת יהיה בידי אנשי הממשק "לשחק" בביצועי הפרה בהתאם לצרכי השוק. כנגד זה הוצגה עמדה על ידי חברים שונים שגרסה, שאי-אפשר לנתק את המעשה הגנטי מהנעשה בשוק וממדיניות המחירים העומדת להיקבע. נקודות מרכזיות שהועלו:

- השוק צורך חלבון/שומן ביחס 1:1.
 - חייבים להעלות את תכולת המוצקים בחלב.
 - הצורך לטפח לנצילות מזון יותר טובה של הפרה.
 - עליית הביקושים לחלבון וירידה בביקושים לשומן.
- הוחלט, כי (א) אינדקס הטיפול לא חייב להיות קשור לשיטת התשלום; (ב) הוחלט לאמץ אינדקס טיפוח לפי הנוסחה הבאה:
- $$0.08 \times (\text{Milk Kg.}) + 5 \times (\text{Fat Kg.}) + 25 \times (\text{Protein Kg.})$$
- אחוז השומן הבסיסי לחישוב: 3.15% שומן ו-3.05% חלבון. תמורת ק"ג חלב המכיל 3.15% שומן ו-3.05% חלבון יקבל החקלאי מחיר מטרסה מלא.

התקיים דיון בנושא חישוב החלבון לפרות, שיש להן ביקורת חלבון רק בחלק מהתחלובות. הוחלט, שלפיה שאין ביקורת חלבון באחת משלוש התחלובות הראשונות לא יחושב לה אומדן חלבון. לפרה שיש לה ביקורת חלבון באחת משלוש התחלובות הנ"ל (או יותר) ייעשה אומדן לתחלובות החסרות.

התקיים דיון בנושא מדדי החמ"מ לפירסום בדף ספר העדר ובשאר דו"חות ההתאחדות. הוחלט שאינדקס הטיפול יהיה אחיד לקו הזכרי ולקו הנקבי. בכל פירסומי ספר העדר יודפס האינדקס הנ"ל בסעיף חמ"מ. תחילת פירסום האינדקס החדש, אפריל 1990, למעט לוח הפרים שיפורסם כבר עכשיו לפי האינדקס החדש.

סיכום פגישת צוות עוברים 8.3.90

בראשית הישיבה נמסר מידע עדכני מן הנעשה ביחידה להעברת עוברים וקשיים שנתגלו במשך הזמן, לעמוד בכל המשימות שהועמדו לביצוע. בהמשך הסביר דן פרנק את

סיכום ישיבת ועדת ספר העדר – 13.3.90

החלבון.

סוכם, שאינדקס הטיפוח יכלול רק את מרכיב החלבון. יצוין, שרוב החברים בישיבה התבטאו, שהאינדקס צריך להיות דומה לאינדקס לתשלום בפועל. כמורכן יצוין, שהח' משה הימן הציע אינדקס טיפוחי של 4:1 (שומן:חלבון). הערת המערכת: הסבר מפורט והבהרות חיוניות להבנת ההחלטות בענין נוסחת החמ"מ החדשה מובאים במדור "טיפוח ופוריות" בראשית החוברת הנוכחית.

סיכום ועדת ייצוא – 14.3.90**ביקור המשלחת האירופאית**

דן קלי וחיים שטורמן מסרו מסקנות מביקור המשלחת של השוק המשותף לקביעת אפשרות ייצוא זירמה ועובדים למדינות השוק: (א) יתכן שישראל תיכלל ברשימת הארצות אשר יכולות לייצא לארצות השוק המשותף. אולם, (ב) התנאים הווטרנריים הקיימים בארץ לא מאפשרים וכפי הנראה גם לא יאפשרו בעתיד ייצוא לארצות השוק המשותף. (ג) כתוצאה מכך יתכן, שניכלל ברשימת הארצות היכולות לייצא לשוק המשותף וניתן יהיה לייצא לארצות שהמצב הווטרנרי שלהן דומה לשלנו ודרישותיהן הווטרנריות נמוכות יותר מאשר בארצות השוק המשותף עצמו. (ד) בעתיד, יותר ויותר ארצות יאמצו את דרישות השוק המשותף, דבר אשר יקטין את אפשרויות הייצוא שלנו.

ייצוא זירמה

(א) חברת דנקוויט בדרום-אפריקה, שהיתה אמורה לשמש כסוכן בלעדי שלנו בארץ זו, הודיעה, שאין ברצונה לעסוק בהפצת הזירמה שלנו. הנושא יטופל ע"י יוסי חכמי, אשר יקבל על עצמו את נושא השיווק בדרום-אפריקה. (ב) נתקבלו הדרישות הווטרנריות מליטא ויש לפעול לקבלת תעודה וטרינרית מוסכמת. (ג) דן קלי מסר על נסיונות לקדם את הייצוא בדרום-אמריקה.

שינוי שנת הבסיס

החברים הביעו אינחת משנת הבסיס הקיימת כי (א) אין נתוני חלבון לשנת בסיס 1982, (ב) מרבית המדינות המפותחות בעולם שינו את שנת הבסיס, (ג) כתוצאה מהנסיגה שחלה באחוז השומן, רוב הפרים יוצאים שליליים בהפרש אחוז השומן. סוכם לעבור לשנת בסיס הנתמכת על פרות שהמליטו המלטה ראשונה בשנת 1987, למעשה ילדות 1985.

שיפוט גופני

דן קלי הציג את הסיכום שהושג לקראת הכנס בשרות להזרעה בנושא השיפוט הגופני, שעיקריו היו המשך השיטה הקיימת בשיפוט פרות עתודה ובנות פרים צעירים וליישום שיטת השיפוט ע"י הבוקרים לפרות בתחלובה. עיקר הויכוח נסב סביב התועלת שבשיפוט בקר ע"י הבוקרים וסדר העדיפויות של ספר העדר, הן מבחינת המשאבים הכספיים והן מבחינת כח האדם המקצועי לגיתוח התוצאות. סוכם, לנסות את בחינת השיטות השונות של השיפוט הגופני. בתכנון וניתוח הניסוי יקחו חלק פעיל אנשי היחידה לגנטיקה. האחריות על הפעלת הניסוי בידי דן קלי.

ערעור בנוגע להחלטה על נוסחת החמ"מ החדשה (ראה ישיבת הוועדה ביום 8.2.90)

יהודה ולר הציג את הבעיות בקביעת נוסחת החמ"מ, כאשר נוסחת התשלום עדיין לא ידועה. יהודה הציג שתי גישות לקביעת הנוסחה: (א) לקבוע מטרת הטיפוח ובהתאם לכך את הנוסחה, (ב) המטרה היא – מכסימום רווח לחקלאי.

הוצגו 3 מטרות עיקריות:

- להתקדם כמה שאפשר יותר בכמות החלבון.
 - להתקדם ביחס שווה בחלבון ובשומן.
 - לא לרדת בריכוז המרכיבים.
- הפתרון הנגזר ממטרות אלה הוא, לתת את כל המשקל לחלבון (בנוסחת החמ"מ), או לתת קנס על הנוזל ולהגדיל עוד יותר את משקל

דיון בנושא זבל עופות לחולבות – 21.3.90

נוכח המציאות העכשווית ובהתחשב בחוסר הבהירות המאפיין את התנהגות הנוגעים בדבר, הוחלט לקיים דיון מעמיק בנושא חשוב זה, שנודעת לו השפעה לא רק מן הבחינה הכלכלית והבריאותית הטהורה, אלא גם מבחינת השפעתו על תדמית תוצרת הענף בעיני ציבור הצרכנים. לצורך ליבון הבעיה הוזמנו בעלי מקצוע מובהקים המופקדים על ההבטים השונים של השימוש בזבל עופות (הכוונה להפד לולי פטימים).

סיכום

- לנושא האבסת זבל העופות בכלל ובתוך זה האבסת זבל עופות לפרות חולבות יש משקל כלכלי גדול ביותר שאין לו תחליף.
- הנסיון לעצור את השימוש בזבל עופות בפרות חולבות חייב להיעשות תוך הצגת נימוקים המלווים בהוכחות משכנעות.
- יש לפעול לעריכת נסיונות (למרות שלא ישקפו את כל האפשרויות) לבחינת מידת ההשפעה של האבסה בזבל עופות לחולבות על טיב החלב ועל נוכחות חומרים בלתי רצויים בחלב.
- ההתאחדות אינה ממליצה על שימוש בזבל עופות לפרות חולבות.
- ההתאחדות תיפגש עם המפעלים המוכרים זבל עופות מטופל ותסביר את עמדתה בנושא. ההתאחדות תתריע בפניהם נגד המשך המסחר בזבל עופות להאבסת פרות חולבות, כל עוד לא הסתיימו המחקרים בנושא וגובשו המלצות והחלטות.

הערות המערכת: ראה גם מאמרים נוספים בדון – ואלה שעוד יבואו – בחוברת הנוכחית. אין הפירסום בבטאון בבחינת המלצה או אישור נכונותם ואמינותם של הדברים המובאים ויש לבחון כל קביעה ודעה לגופה ולאור הנסיון עד כה. דיון ענייני בודאי יתרום להבנה יותר טובה ומעמיקה של נושא חשוב זה.

(ד) בתקופה הקרובה יבקרו בארץ סגני שר החקלאות הצ'כי וסגן שר החקלאות הפולני ומשלחות נוספות, אשר יגיעו לתערוכת אגריטק. יש לקוות שבעקבות ביקוריהם תבאנה גם הזמנות.

(ה) ייצוא הזירמה בשנת '89 נגמר בהפסד (קטן).

ייצוא בקר

- (א) הבקר שהגיע לבולגריה נקלט טוב.
- (ב) העסקה עם תורכיה מתקדמת; מתוכנן ייצוא של כ-600 עגלות ב-4 חודשי הריון.
- (ג) העסקה עם הונגריה מתקדמת; מתוכנן ייצוא של כ-600 עגלות בגיל 6 חודשים.
- (ד) נשמעו הערכות על הקושי בהשגת בקר לייצוא בתקופה של עלית מחירים והזרעות רבות בזרמת פרים מגזעי בשר.

תשלום למשקים לפי ימי כלכלה והריון

סוכם, שבמשלוחי הייצוא הבאים ייערך חישוב ממוצע לפי גיל במקרה של עגלות לא הרות, ולפי ממוצע של ימי-הריון במקרה של עגלות הרות. המשקים יקבלו את התשלום בשיטת פרס/קנס מעל ומתחת לממוצע לפי מחיר יום כלכלה לגיל המתאים. שיטה זו יכולה לגרום לבעיות, כשהמשק לא ידע בדיוק את הסכום אשר יקבל עבור העגלות. אך חסרון זה לא עומד בהשוואה לאי-הצדק שנעשה בשיטה הקיימת כיום, שבה משק השולח עגלות בגיל גבוה מקבל אותו המחיר כמו משק השולח עגלות בגיל נמוך.

הוצאות לפירסום

- סוכם לתקצב שני נושאים בלבד, מתוך רשימה ארוכה יותר:
- (א) פרסום ב"השדה" באנגלית לקראת תערוכת אגריטק, בסכום של \$1050.
- (ב) קטלוג פרים בסכום של עד \$5000, לאחר קבלת הצעת מחיר מבית הדפוס.

מאמץ לקידום הייצוא בארצות מזרח אירופה

אלון ודני יגישו לוועדת הייצוא הצעה, כיצד יש לקדם את הייצוא בארצות הנ"ל.